

Siedem powodów, dla których warto kupować produkty ekologiczne

Bądź EKO!

Alternatywą dla rolnictwa konwencjonalnego jest rozwijające się rolnictwo ekologiczne, które pozwala na otrzymywanie plonów o najwyższej jakości przy zapewnieniu maksymalnej ochrony środowiska.

Oto 7 powodów, dla których warto wspierać rolnictwo ekologiczne i być EKO:

1. System rolnictwa ekologicznego jest najściślej monitorowanym i regulowanym systemem produkcji rolnej w Europie.

Certyfikat rolnictwa ekologicznego daje nam pewność, że żywność wyprodukowana w ten sposób pozbawiona jest toksycznych chemikaliów, antybiotyków czy hormonów wzrostu. Rolnicy nie mogą korzystać z syntetycznych pestycydów oraz nasion i pasz GMO.

Dlaczego pestycydy są tak bardzo szkodliwe?

Dzieci – są najbardziej narażone na działanie pestycydów ze względu na mniej rozwinięty układ odpornościowy. Narażenie na pestycydy w młodym wieku może powodować opóźnienie lub zaburzenia rozwoju dziecka.

Kobiety w ciąży - pestycydy mogą być przekazywane z matki na dziecko w łonie matki, a także do mleka matki. Skutki działania pestycydów możemy odczuć dopiero po wielu latach. Ten środek chemiczny osłabia nasz układ odpornościowy i prowadzi do problemów zdrowotnych, takich jak: bóle głowy czy wady wrodzone.

Fot. Bożena Skarżyńska

2. Produkty ekologiczne wpływają pozytywnie na nasze zdrowie.

Według wielu naukowych badań ekoproducty zawierają średnio około 30 procent więcej witaminy C, 20 proc. więcej żelaza, 30 proc. więcej magnezu, 14 proc. fosforu i 120 proc. więcej fitozwiązków, które bardzo korzystnie wpływają na nasz organizm – mają między innymi właściwości przeciwnowotworowe.

Potocznie określenie „żywność ekologiczna” często bywa używane zamiennie z określeniem „zdrowa żywność”. Jednakże, podczas gdy pierwsze z pojęć określa żywność certyfikowaną, drugie jest w zasadzie tylko nazwą stworzoną dla celów marketingowych i nie narzucającą żadnych określonych standardów.

Żywność ekologiczna to produkty, które mają certyfikat zgodny z prawem unijnym, opisany we właściwy sposób na opakowaniu poprzez unijne logo i adres jednostki certyfikującej.

3. Rolnicy ekologiczni pomagają glebie.

Przestrzeganie zasad rolnictwa ekologicznego pozwala zwiększyć życie glebowe i ilość materii organicznej w glebie. Rolnicy ekologiczni stosują płodozmian oraz kompost. Zapewnia on prawidłowy obieg pierwiastków i innych pożytecznych substancji w glebie. Gleba uprawiana metodami ekologicznymi lepiej znosi zarówno duże opady, jak i suszę.

Coraz mniej materii organicznej w glebie

Szacuje się, że już 45 procent gleb w Europie jest częściowo zniszczonych. Najczęściej problemem jest wyczerpanie materii organicznej. Co to znaczy? Taka gleba nie jest w stanie dostarczyć roślinom wystarczającej ilości składników niezbędnych do wzrostu.

VIII Wystawa Produktów Tradycyjnych i Ekologicznych

Polskie smaki na Praskiej Giełdzie

Praska Giełda Spożywcza w Warszawie zorganizowała VIII Wystawę Produktów Tradycyjnych i Ekologicznych Polskie Smaki, która odbyła się 21 września. W wystawie udział wzięło kilkadziesiąt polskich firm z prezentacją różnorodnych produktów.

Wśród wystawców obecne były firmy członkowskie Stowarzyszenia Polska Ekologia: ZPJ Magda, Vini, Symbio Polska, Runoland, Bio Planet, Natur-ViT oraz ZM Jasiołka.

Wystawie towarzyszyły pokazy kulinarne pod kierunkiem Magdy Gessler.

Jury konkursu „Polski Smak 2012” pod przewodnictwem Magdy Gessler, restauratorki i dyktatorki smaków, oceniło ok. 50 produktów. Jurorzy: profesor Mirosław Słowiński z Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego, profesor Zygmunt Zander z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, Dariusz Goszczyński, wicedyrektor departamentu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Krzysztof Przybył, prezes Fundacji Polskiego Godła Promocyjnego przyznało 5 statuetek i jedną nagrodę specjalną dla najlepszych produktów tradycyjnych i ekologicznych „Polski Smak 2012” oraz nominacje do Godła „Teraz Polska”.

Miło nam poinformować, że nagrodę

specjalną, którą jest kolacja z Magdą Gessler w restauracji „U Fukiera” w Warszawie, przyznano ZM Jasiołka za kielbaski „Za-

grycha Rzeszowska”. W imieniu firmy nagrodę odebrał Paweł Krajmas (od prawej).
TEKST I FOT.: JOLANTA LYSKA

Siedem powodów, by być EKO!

dokńczenie ze strony I

4. Dla rolników ekologicznych dobrostan zwierząt to priorytet.

Zgodnie z prawem, rolnicy muszą dostarczyć swoim zwierzętom hodowlanym dostęp do pastwisk. Zwierzęta powinny być hodowane w czystych warunkach, a pasze podawane zwierzętom nie mogą zawierać antybiotyków lub syntetycznych hormonów wzrostu.

5. Rolnictwo ekologiczne wspiera różnorodność biologiczną.

Producenci ekologiczni szanują i doceniają znaczenie zdrowego, a przede wszystkim zrównoważonego ekosystemu. Dlatego stosują odpowiednie zabiegi agrotechniczne w celu zachowania i ochrony naturalnych siedlisk oraz zapewnienia lepszej i zdrowszej przyszłości dla mieszkańców Ziemi.

6. Ekologia dla każdego

Na rynku produktów ekologicznych każdy znajdzie coś dla siebie. Zaczynając od zabawek dla dzieci, poprzez żywność, kosmetyki i środki czystości, a skończywszy na odzieży. Rynek produktów ekologicznych jest jednym z najdynamiczniej rozwijających się sektorów gospodarki. Rynek żywności ekologicznej w Polsce jest wart 50 mln euro. Dla porównania wartość rynku ekożywności w Czechach wynosi 68 mln euro, na Węgrzech – 25 mln euro, w Estonii – 12 mln euro, w Bułgarii – 5 mln euro, a na Słowacji i w Rumunii odpowiednio: 4 i 3 mln euro. Światowy rynek takiej żywności jest wyceniany na 55 mld dolarów.*

7. Cena żywności ekologicznej odzwierciedla koszty produkcji

Wytworzenie żywności ekologicznej jest bardziej pracochłonne, ponieważ rolnicy nie używają pestycydów i nawozów sztucznych.

Pasza dla zwierząt, może kosztować dwa razy więcej niż konwencjonalna. Gospodarstwa ekologiczne są zazwyczaj mniejsze niż gospodarstwa konwencjonalne, co oznacza, że koszty poniesionych inwestycji dłużej się zwracają.

Kupując produkty ekologiczne, płacisz rzeczywisty koszt wytworzenia żywności. Natomiast przy zakupie produktów konwencjonalnej istnieją ukryte koszty, za które wszyscy będziemy płacić w przyszłości. Należą do nich uszkodzenia źródeł wody, gleby, zasobów przyrody i różnorodności biologicznej ekosystemów oraz zdrowia ludzkiego.

Jeśli dodać to do wielu osobistych korzyści zdrowotnych i środowiskowych, jakie ma do zaoferowania żywność ekologiczna, to staje się jasne, że lepiej jest być EKO.

*dane IUNG – PIB w Puławach
MACIEJ BARTOŃ

EKOBAJKOLOGIA, czyli kabaret ekologiczny dla dzieci

Zapraszamy szkoły i domy kultury na nasze przedstawienie, które jest zbiorem kilku znanych bajek (Czerwony Kapturek, Śpiąca Królewna, O rybaku i złotej rybce, Jaś i Małgosia, O księżniczce Wandzie co nie chciała Niemca). Te bajki nie kończą się jednak w sposób tradycyjny i dotąd nam znany. Dlaczego?

Odpowiedź być może jest zaskakująca – po prostu nieekologiczny współczesny świat wokół nas nie pozwala bohaterom tych bajek na klasyczne zachowania...

Złota rybka nie wypływa i nie spełnia życzeń rybaka, ponieważ nie chce pływać w skażonej wodzie; tak samo jak Wanda, która woli już wyjść za Niemca, księcia Rydygiera, niż rzucić się do brudnej Wisły. Wilk nie zjada Czerwonego Kapturka, tylko razem z nim sprząta zaśmiecony las i polankę, oddzielając papier od szkła i plastiku. Baba Jaga w bajce o Jasiu i Małgosi jest... wegetarianką i nie jada dzieci, tylko swoją, grzybową zupkę, którą gotuje, używając prądu z elektrowni wiatrowej, a jej chatka zamiast pierniczków ma dach z paneli słonecznych. Śpiąca Królewna ucieka z pałacu w poszukiwaniu swojego ukochanego królewicza, ponieważ nie może usnąć wśród hałasu, zgiełku i spalin otaczających pałac...

Wszystkie bajki kończą się inaczej niż zawsze. Uświadamiamy w sposób żartobliwy współczesnemu, najmłodszemu widzowi, na czym polega i jak jest ważna ekologia – w całym tego słowa znaczeniu.

W czasie przedstawienia jest czas na konkurs z nagrodami. Proste pytania dotyczą ekologii w naszym codziennym życiu (co to jest recykling?, jak ekologicznie wytwarzać energię? co to jest śmieciowe jedze-

nie?), a wszystko to uatrakcyjniamy wesoło i mądrze zarazem piosenki (autor P. Pawłowski).

Dla uzyskania jeszcze silniejszego efektu komizmu, w główne role postaci z bajek wcielają się dwie aktorki o kontrastowych osobowościach: Dorota Piasecka, krakowska aktorka charakterystyczna, bardzo pyszna, o niskim głosie i Małgorzata Puzio-Miękus, warszawska aktorka, osoba drobna, szczupła i delikatna.

Po przedstawieniu przewidujemy sprzedaż (w promocyjnych cenach) ekologicznych i naturalnych batoników, chrupek, soków, mlecznych napojów, etc.

Małgorzata Puzio-Miękus:

wieloletnia promotorka ekologicznej żywności w mediach (TVP1, TVP2, programy

poradnikowe, cykle telewizyjne, felietony kulinarne www.malgosia-puzio.com.pl), wyróżniona przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi w 2010 roku za promocję polskiej żywności w mediach; autorka książek i programów kulinarnych. Kontakt: 602 49 28 59 lub 22 781 13 16, malgosiapuzio@gmail.com.

Fragment piosenki z przedstawienia:

Ekologicznie
To mniej więcej znaczy że
Przesympatycznie
Wśród zieleni żyje się
I fantastycznie
Bo fantazji nam nie brak
I estetycznie
Bo cenimy dobry smak.

Pod patronatem Stowarzyszenia Polska Ekologia

Ekostolica Polski

Przez trzy dni – od 12 do 14 października – w nowej hali Międzynarodowych Targów Łódzkich odbędzie się szereg wydarzeń związanych z ekologią: V Targi Naturalnej Żywności Natura Food, I Targi Ekologicznego Stylu Życia beECO, Re-Act Fashion Show i Targi Odpowiedzialnej Mody WearFair.

Na jeden październikowy weekend Łódź stanie się Podczas targów ponad 250 wystawców z Polski i zagranicy zaprezentuje

żywność ekologiczną i bioprodukty, produkty Fair Trade, produkty Slow Food, produkty regionalne i lokalne: sery, wędliny, pieczywo, piwa, wina, nalewki, miody.

Oferta wystawców obejmować będzie również ekokosmetyki, naturalne środki czystości, ekozabawki, ekomeble, ekologiczne budownictwo. Odwiedzający dowiedzą się, jak wybierać wytworzone etycznie i ekologicznie produkty, jak kupować z głową i żyć ekologicznie. Nie zabraknie

atrakcji – imprezom towarzyszyć będą liczne spotkania, debaty, pokazy filmów i warsztaty związane z tematyką zdrowego odżywiania, Fair Trade, recyklingu i upcyklingu.

Gośćmi specjalnymi będą: Reni Jusis, która poprowadzi warsztaty z ekorodzielstwa oraz Grzegorz Łapanowski, który zaprasza najmłodszych – w wieku 3 do 10 lat – na wspólne gotowanie w ramach projektu „Szkoła na widelcu”.

INFORMACJE RÓŻNE

E(CO)-QUALIFY

IT-Platform for
Organic Retailers' Education

Europejska platforma e-learningu dalszego kształcenia w detalicznej sprzedaży żywności ekologicznej

Europejska platforma e-learningu dalszego kształcenia w detalicznej sprzedaży żywności ekologicznej zawiera 12 tematów dostarczających informacji pomocnych w sprzedaży żywności ekologicznej.

Korzystając z platformy możesz dowiedzieć się, czym jest produkcja ekologiczna; znajdziesz charakterystykę różnych produktów ekologicznych oraz informacje pomocne w organizacji sprzedaży żywności ekologicznej i w prowadzeniu sklepu ekologicznego.

Platforma e-learningu oferuje następujące tematy:

Podstawy produkcji ekologicznej

- ✓ Rolnictwo ekologiczne
- ✓ Produkcja żywności ekologicznej
- ✓ Handel żywnością ekologiczną

Organizacja sprzedaż żywności ekologicznej

- ✓ Zaopatrzenie, magazynowanie i ekspozycja towarów
- ✓ Marketing i komunikacja
- ✓ Opłacalność ekonomiczna

Charakterystyka produktów – Świeża żywność ekologiczna

- ✓ Owoce i warzywa
- ✓ Mleko i nabiał
- ✓ Sery

Charakterystyka produktów – Suche produkty ekologiczne

- ✓ Zboża, ziarna i inne przetwory
- ✓ Oleje i tłuszcze
- ✓ Soja i rośliny strączkowe

Skontaktuj się z nami!

Więcej informacji dostępne jest na stronie:
www.ekozywnosc.pl/edukacja/ecoqualify/

Polska wersja platformy i kursów została przygotowana przez jednego z partnerów projektu:
Stowarzyszenie Ekologiczno-Kulturalnego Ziarno.

Stowarzyszenie Ekologiczne – Kulturalne Ziarno
www.ziarno.eu

Zapraszamy organizacje branżowe i jednostki szkoleniowe zainteresowane wykorzystaniem platformy. Narzędzie można odpłatnie wykorzystać w różnego rodzaju kursach i szkoleniach skierowanych do obecnych i przyszłych pracowników sklepów oraz producentów prowadzących sprzedaż bezpośrednią.

Utworzenie platformy e-learningu dofinansowane ze środków Unii Europejskiej. Platforma e-learningu i kursy edukacyjne zostały opracowane w trakcie projektu „Europejskiej platformy e-learningu dalszego kształcenia w detalicznej sprzedaży żywności ekologicznej” (2010 - 2012). Projekt dofinansowany z programu Uczenie się przez całe życie (Lifelong Learning Programme).

Rolnictwo ekologiczne w Polsce

Rolnictwo ekologiczne stanowi jedną z najszybciej rozwijających się gałęzi rolnictwa na świecie, a zwłaszcza w Unii Europejskiej. Pod koniec lat 90. w Polsce nastąpił wzrost zainteresowania tą dziedziną gospodarowania. Początkowo rolnictwo ekologiczne rozwijało się jako ruch społeczny. Następnie Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi rozpoczęło prace nad przygotowaniem aktów prawnych, regulujących tę dziedzinę rolnictwa. W 2004 roku – po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej – ramy prawne zostały zastąpione przepisami unijnymi. Wprowadzono wsparcie finansowe do kosztów kontroli, a następnie wsparcie dla gospodarstw rolnych w postaci dotacji do powierzchni upraw ekologicznych. Ostatnie lata w rozwoju rolnictwa ekologicznego w Polsce charakteryzują się stałą dynamiką wzrostu gospodarstw ekologicznych, powierzchni upraw ekologicznych, a także wzrostu rynku.

Trochę historii

Po drugiej wojnie światowej nastąpił gwałtowny wzrost masowej produkcji żywności, który powiązany był ze zubożeniem gamy produktów oraz osłabieniem ich naturalnego smaku. Zaczęto stosować wiele środków i substancji, by poprawić parametry technologiczne produkcji oraz zwiększyć trwałość żywności. W reakcji na te zmiany w różnych krajach dużo większego znaczenia zaczęły nabierać systemy produkcji żywności ekologicznej, nawiązujące do idei rolnictwa biodynamicznego, która narodziła się w początkach XX wieku. Wytwórcy tego rodzaju żywności kładli szczególny nacisk na to, by przy jej produkcji nie stosować środków chemicznych, syntetycznych środków ochrony roślin czy antybiotyków, oraz by żywność była wytworzona naturalnymi, przyjaznymi środowisku metodami. Nazwali ją „rolnictwem ekologicznym” (choć w niektórych krajach używa się nazwy „rolnictwo biologiczne” lub „rolnictwo organiczne”).

Trochę statystyki

Według danych statystycznych za rok 2009, średnia powierzchnia upraw ekologicznych w Europie wyniosła około 8,6 mln ha, co stanowiło 4,7 procent ogólnej powierzchni upraw rolniczych. Największym obszarem upraw ekologicznych mogła poszczycić się Austria – 18,5 proc., Włochy – 8,7 proc. oraz Hiszpania – 5,3 proc. W Polsce w roku 2009 rolnictwo ekologiczne stanowiło 2,4 procent ogólnej powierzchni upraw rolniczych, co stawia nasz kraj na 9. miejscu w Europie. W końcu 2011 roku

Fot. Bożena Skarżyńska

w Polsce powierzchnia uprawiana ekologicznie przekroczyła 573.000 ha, co stanowi obecnie ok. 3,8 procent całej powierzchni użytkowanej rolniczo. Pod kontrolą 10

upoważnionych jednostek certyfikujących znajdowało się blisko 23.500 gospodarstw. W tym czasie działało 267 przetwórci żywności ekologicznej. Wartość rocznej produkcji żywności ekologicznej w Polsce przekroczyła 100 mln euro.

Kontrola i certyfikacja

Ustanowiony w Polsce system kontroli i certyfikacji daje konsumentom pewność, że produkty ekologiczne są wytwarzane zgodnie z wymogami określonymi w przepisach dotyczących rolnictwa ekologicznego. Ten system pozwala na śledzenie każdego artykułu na wszystkich etapach produkcji, przygotowania i dystrybucji – począwszy od produkcji pierwotnej produktów ekologicznych poprzez przechowywanie, przetwarzanie, transport, sprzedaż oraz zaopatrzenie ostatecznego konsumenta. Ważnym elementem systemu produkcji metodami ekologicznymi jest zagwarantowanie, iż produkty – oznakowane jako ekologiczne – zostały wytworzone zgodnie z obowiązującymi przepisami.

W celu potwierdzenia tej zgodności wprowadzony został specjalny system kontroli i certyfikacji. Każdy z producentów ekologicznych musi znajdować się pod kontrolą w ramach tego systemu. System ten tworzą:

- **Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi**, który upoważnia jednostki certyfikujące, akredytowane w zakresie rolnictwa ekologicznego, zgodnie z normą PN-EN 45011 do przeprowadzania kontroli, wydawania i cofania certyfikatów zgodności na prowadzenie produkcji metodami ekologicznymi;

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa Inwestująca w obszary wiejskie

Institucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Materiał współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Pomocy Technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013

Materiał opracowano w Departamencie Promocji i Komunikacji Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Fot. Bożena Skarżyńska

■ **Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych**, która sprawuje państwowy nadzór nad upoważnionymi jednostkami certyfikującymi w rolnictwie ekologicznym.

W celu sprawowania efektywnego nadzoru nad jednostkami certyfikującymi oraz nad rynkiem rolnictwa ekologicznego Inspekcja Weterynaryjna, Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Inspekcja Handlowa są zobowiązane do współpracy z **Inspekcją Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych**;

■ **Polskie Centrum Akredytacji PCA** – organ udzielający akredytacji i odpowiedzialny za akredytację jednostek certyfikujących w rolnictwie ekologicznym.

■ **Jednostki certyfikujące** – upoważnione przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi do przeprowadzania kontroli, wydawania i cofania certyfikatów zgodności. Według stanu na dzień 31 grudnia 2010 roku upoważnionych do kontroli i certyfikacji jest 10 jednostek certyfikujących. Wszystkie uzyskały certyfikaty akredytacji wydane przez Polskie Centrum Akredytacji.

Aktualna lista upoważnionych jednostek certyfikujących wraz z zakresami upoważnienia dostępna jest na stronie internetowej: www.minrol.gov.pl.

Jak rozpoznać produkty ekologiczne?

Określenie *ekologiczny, produkt ekologiczny* czy *produkt rolnictwa ekologicznego* oznacza, że produkt w taki sposób oznakowany został wytworzony zgodnie z ekologicznymi metodami produkcji przez podmiot, który jest objęty systemem kontroli i posiada potwierdzający to certyfikat wydany

przez uprawnioną jednostkę certyfikującą. Produkty oraz żywność wytworzone w okresie konwersji (przestawiania się) nie są jeszcze uznawane za produkty ekologiczne i nie mogą być oznakowane unijnym logo.

Od 1 lipca 2010 r. obowiązuje nowe logo rolnictwa ekologicznego, które musi znajdować się na wszystkich paczkowanych produktach ekologicznych, jakie zostały wyprodukowane przez producentów państw członkowskich Unii Europejskiej, zgodnie z wymogami kontroli produkcji ekologicznej UE.

Unijne Logo Rolnictwa Ekologicznego

Stare logo rolnictwa ekologicznego – mogło być używane w okresie przejściowym kończącym się z dniem 1 lipca 2012 r.

Nowe logo rolnictwa ekologicznego – obowiązuje od 1 lipca 2010 r.

W okresie od 1 lipca 2010 r. do 1 lipca 2012 r. mogły być wykorzystywane dwie ww. wersje logo.

Na etykiecie musi również znaleźć się:

- **Numer identyfikacyjny upoważnionej jednostki certyfikującej,**
- **nazwa i adres producenta, przetwórcy lub**

sprzedawcy – miejsce pochodzenia powinno być umieszczone bezpośrednio poniżej numeru identyfikacyjnego. Miejsce, w którym wyprodukowano ekologiczne surowce rolne, wchodzące w skład produktu, należy wskazać w następujący sposób:

- „**Rolnictwo UE**”, jeśli surowiec rolny pochodzi z terenu UE;
- „**Rolnictwo spoza UE**”, jeśli surowiec rolny pochodzi z krajów trzecich;
- „**Rolnictwo UE/spoza UE**”, jeśli część surowców pochodzi z terenu UE, a część z krajów trzecich.

Wsparcie dla rolnictwa ekologicznego

W ramach środków z budżetu krajowego i budżetu Unii Europejskiej, jakie mają do dyspozycji producenci ekologiczni, należy wymienić środki dostępne w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Oprócz tych środków rolnictwo ekologiczne jest również wspierane bezpośrednio z budżetu krajowego. Finansowane są badania w rolnictwie ekologicznym oraz zapewnione jest wsparcie doradcze.

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013

W Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (PROW 2007-2013) zwrócono szczególną uwagę na wsparcie działań rynkowych, a działania rolnośrodowiskowe (w ramach którego wspierano rolnictwo ekologiczne również w PROW 2004-2006) zmodyfikowano w celu dostosowania go do realiów rynku. W ramach PROW 2007-2013 uruchomiono dwa działania z osi pierwszej skierowanej na wsparcie m.in. rolnictwa ekologicznego, tj.: *Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności* oraz *Działania informacyjne i promocyjne*. Działania w ramach osi pierwszej służą poprawie konkurencyjności sektora rolnego i leśnego.

1. W Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 w ramach osi drugiej w działaniu *Program rolnośrodowiskowy* w Pakiecie 2. *Rolnictwo ekologiczne* jest 12 wariantów, a mianowicie: Uprawy rolnicze, Trwałe użytki zielone, Uprawy warzywne, Uprawy zielarskie, Uprawy sadownicze i jagodowe oraz Pozostałe uprawy sadownicze i jagodowe. Wszystkie warianty występują w dwóch wersjach – tj. w okresie przesta-

wiania jak i po jego zakończeniu. Wprowadzono m.in., w porównaniu do wymagań określonych w działaniu *Wspieranie przedsięwzięć rolnośrodowiskowych i poprawy dobrostanu zwierząt*, objętego PROW 2004-2006, dodatkowe wymogi dotyczące odpowiedniego przeznaczenia plonu, wykonywania zabiegów agrotechnicznych oraz jakości wykorzystywanego materiału szkółkarskiego.

Jest to program, w ramach którego realizowanych jest najwięcej dopłat do rolnictwa ekologicznego. W 2011 roku do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) wpłynęło ponad 20.000 wniosków z deklaracją realizacji Pakietu 2. *Rolnictwo ekologiczne*. Objęto nim dopłaty do powierzchni ponad 470.000 ha. Średnia powierzchnia upraw wnioskowanych do płatności wynosiła w tym roku ponad 23 ha.

2. W ramach działania: *Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności* refundowane są koszty stałe związane z uczestnictwem w systemie rolnictwa ekologicznego. Jako koszty stałe zostały zakwalifikowane koszty kontroli sprawdzenia zgodności z wymaganiami systemu oraz koszty składek na rzecz grupy producentów. W ramach działania wsparcie przysługuje wyłącznie producentom, wytwarzającym produkty rolne przeznaczone do spożycia przez ludzi. W przypadku rolnictwa ekologicznego maksymalne wsparcie zostało określone na poziomie 996 zł netto rocznie dla producenta.

3. W ramach działania: *Działania informacyjne i promocyjne* mogą być prowadzone działania związane z promocją i informowaniem o produktach uczestniczących w systemach jakości żywności, w tym w ramach rolnictwa ekologicznego. Beneficjentem w tym przypadku nie są poszczególni producenci rolni, jak w przypadku poprzedniego działania, ale szeroko rozumiane grupy producentów. Uruchomienie tego działania jest o tyle istotne, że poprzez przyjęte założenia zachęca ono do organizowania się producentów.

Wsparcie doradcze

Oprócz bezpośredniego wsparcia finansowego producenci rolni otrzymują również wsparcie merytoryczne poprzez istniejące struktury doradztwa rolniczego. W celu wsparcia rolnictwa ekologicznego w zakresie doradztwa działa Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Rado-

miu, do którego zadań należy m.in.:

- koordynacja doradztwa w zakresie rolnictwa ekologicznego;
- przekazywanie wiedzy o produkcji żywności metodami ekologicznymi pracownikom ośrodków doradztwa rolniczego oraz rolnikom;
- prowadzenie gospodarstwa doświadczalnego w zakresie produkcji metodami ekologicznymi.

Badania w rolnictwie ekologicznym

Z krajowych środków finansowane są badania z zakresu rolnictwa ekologicznego. W roku 2004 dofinansowano 12 tematów badawczych, a w 2011 r. sfinansowano już 34 tematy i wprowadzono również podział na badania finansowane w 100 proc. oraz w 75 proc.

Pierwsza taka publikacja, zawierająca streszczenia wyników prowadzonych badań w rolnictwie ekologicznym, została wydana w 2008 roku i co roku ukazuje się kolejna część. Wszystkie te publikacje są również dostępne w wersji elektronicznej na stronach Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Plan Działań dla Żywności i Rolnictwa Ekologicznego w Polsce na lata 2011-2014

Plan ten przedstawia działania, jakie powinny być podejmowane i realizowane przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, jednostki podległe lub nadzorowane. Zaproponowane w planie działania związane są również z oczekiwanymi dostępnymi środkami na ich realizację. Plan ten skupia się na następujących tematach:

- rozwój rynku, promocja i informacja;
- zasady produkcji;
- kontrola i certyfikacja;
- badania;
- ochrona środowiska;
- współpraca.

Bardzo ważne jest, iż działania realizowane w ramach ww. planu są istotnie powiązane z całym rynkiem i sektorem rolnictwa ekologicznego. W szczególności należy zwrócić uwagę na powiązanie planu działań z optymalizacją wykorzystania środków, przewidzianych na wsparcie rolnictwa ekologicznego w ramach PROW 2007-2013.

Rozwój rynku, promocja i informacja

Uznano, że podstawą dalszego rozwoju rolnictwa ekologicznego w Polsce jest rozwój rynku produktów ekologicznych, wsparty skuteczną promocją i wyposażony w narzędzia pozwalające na udostępnianie aktualnych informacji zarówno dla producen-

tów i przetwórców, jak i dla konsumentów. Przyjęto, że działania to winno obejmować bardzo zróżnicowaną gamę aktywności, skierowaną do możliwie szerokiego grona odbiorców. Będą to m.in.: duża kampania promocyjna adresowana do konsumentów, edukacja dzieci i młodzieży, konkurs na najlepsze gospodarstwo ekologiczne, konkurs wiedzy o rolnictwie ekologicznym, konkurs na najlepszą pracę magisterską i doktorską, udział w międzynarodowych targach branżowych i konferencjach, udział w specjalistycznych spotkaniach, wsparcie wykorzystania produktów rolnictwa ekologicznego w żywieniu zbiorowym, zbieranie i publikowanie danych statystycznych o produkcji i rynku ekologicznym.

Warto tu przypomnieć, iż dostępne są już dwie części publikacji dla dzieci, poświęcone rolnictwu ekologicznemu. Obydwie publikacje można pobrać w wersji elektronicznej ze strony Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Zasady produkcji

W tym dziale podkreślono znaczenie działań praktycznych, które pozwolą na możliwie sprawne wdrażanie dobrych rozwiązań. Oczekuje się, że działania te pomogą producentom rolnym w podejmowaniu świadomych decyzji, co do wyboru optymalnych rozwiązań poprzez m.in.: rozpowszechnianie dobrych praktyk, wdrażanie produkcji najlepszych dostępnych i sprawdzonych

Fot. Bożena Skarżyńska

rozwiązań, publikowanie branżowych materiałów informacyjnych (przewodniki, instrukcje) o dobrych praktykach żywieniowych i produkcji pasz w gospodarstwach ekologicznych, rozpowszechnianie informacji o ekologicznych gospodarstwach demonstracyjnych.

Kontrola i certyfikacja

Postanowiono wzmocnić nacisk na wykrywanie zagrożeń, wynikających z ewentualnego stosowania produktów GMO. Pomocna w tym względzie ma być lepsza współpraca między jednostkami certyfikującymi i służbami kontrolnymi, krajowymi oraz zagranicznymi. Zaplanowano przygotowanie wspólnego systemu sankcji dla jednostek certyfikujących, a także rozbudowanie poziomu kontroli oraz systemu wsparcia w zakresie wykrywania stosowania produktów GMO i pozostałości niedozwolonych środków do produkcji.

Badania

W tym działaniu kładzie się nacisk na rozwój badań naukowych i wdrażanie ich pozytywnych wyników oraz na ich rozpropagowanie poprzez publikację i ułatwienie szerokiego do nich dostępu potencjalnym odbiorcom – producentom rolnym, przetwórcom i konsumentom. Prowadzenie badań ma na celu doskonalenie technologii produkcji metodami ekologicznymi. Stąd zainteresowanie współpracą z jednostkami badawczymi krajów członkowskich UE spoza Unii.

Ochrona środowiska

Jednym z celów jest doprowadzenie do mariażu rolnictwa ekologicznego i przyrodniczych terenów chronionych (takich jak obszary Natura 2000 czy obszary krajobrazu

chronionego), który przyczyni się do większej skuteczności ochrony środowiska i do lepszego zrozumienia funkcjonowania rolnictwa ekologicznego. Inne z zadań to wdrażanie programów rolno-środowiskowych, adekwatne do osiąganych korzyści środowiskowych, oraz wspieranie rozwoju rolnictwa ekologicznego na terenach objętych różnymi formami ochrony przyrody (np. obszarów Natura 2000) i wspieranie ekologicznych producentów rolnych, ukierunkowanych na ochronę gatunków i siedlisk cennych przyrodniczo.

Rolnictwo ekologiczne

określane się jako: biologiczne, organiczne lub biodynamiczne, oznacza system gospodarowania o zrównoważonej produkcji roślinnej i zwierzęcej w obrębie gospodarstwa rolnego. Jest to system trwały, samowystarczalny i bezpieczny ekonomicznie. Produkcja prowadzona metodami ekologicznymi to taki sposób uzyskania produktu, w którym zastosowano w możliwie największym stopniu naturalne metody produkcji, nie naruszające równowagi przyrodniczej. Zasada ta dotyczy wszystkich rodzajów i etapów produkcji: upraw roślin, chowu i hodowli zwierząt, produktów akwakultury i przetwórstwa.

Współpraca

Współpraca między wszystkimi uczestnikami systemu rolnictwa ekologicznego ma pozwolić na zapoznanie się z działaniami i osiągnięciami w innych obszarach czy regionach. Każdy kraj posiada swoją własną specyfikę organizacji rynku produktów ekologicznych i działań wspierających. W poszczególnych regionach, a także w wielu krajach, realizowane są różnorodne inicjatywy, z których wiele godnych jest powielenia.

TRADYCYJNE EKOLOGICZNE SERY PASTERSKIE Z NIEPASTERYZOWANEGO MLEKA KOZIEGO

Rodzinne Gospodarstwo Ekologiczne „FIGA” umiejscowione jest na granicy Beskidu Niskiego i Bieszczadów w tzw. Przełęczy Dukielskiej. Gospodarstwo jako główną działalność prowadzi hodowlę kóz (około 300 szt) oraz przetwórstwo mleka koziego.

Specjalnością gospodarstwa jest wyrób ekologicznych serów metodami tradycyjnymi. Produkty (sery wołoskie, sery farmerskie, bundz, bryndza, twarożki i inne) charakteryzują się oryginalnym, pełnym mlecznym smakiem.

Utrzymanie metod produkcji oraz czyste mleko gwarantują wysoką jakość naszych produktów przy niewielkiej skali produkcji.

**RODZINNE GOSPODARSTWO
EKOLOGICZNE „FIGA”**

Waldemar i Tomasz Maziejuk
38-454 Mszana 44/2

www.serykozie.pl

EKO rarytasy z Runolandu

Runoland jest firmą rodzinną, mogącą się pochwalić wieloletnimi związkami z tradycją kulinarną Dolnego Śląska. Podstawową działalnością firmy jest przetwórstwo produktów ekologicznych, zwłaszcza runa leśnego.

Firma i marka handlowa Runoland jest własnością Spółki Jawnej, która powstała w 1992 roku. Zakład produkcyjny mieści się w obiektach dawnych Zakładów Przetwórstwa Leśnego LAS w Górze w woj. dolnośląskim. Runoland kontynuuje tradycje przetwórcze na tym terenie.

Przetworzone grzyby leśne i owoce lasu stanowią najważniejszą i największą część naszej produkcji – ok. 60 procent. Pozostały asortyment to przetwory owocowe i warzywne. Blisko połowa naszej produkcji jest sprzedawana na eksport – głównie do Stanów Zjednoczonych i Kanady. W roku 2000 amerykańskie władze sanitarne przyznały spółce RUNOLAND numer bezpośredniego eksportera do USA, a większość przetworów otrzymała certyfikację eksportową do tego kraju. Przetwarzane w Runolandzie płody rolne i runo leśne pochodzą z chemicznie czystych nieskażonych terenów borów dolnośląskich.

Naszym priorytetem jest wysoka jakość produktów, którą uzyskujemy dzięki wykorzystywaniu surowców najwyższej klasy. W swojej produkcji stosujemy tradycyjne metody wytwarzania żywności bez używania konserwantów. Potwierdzeniem jest coroczne przedłożenie certyfikatu ekologicznego przez Jednostkę Certyfikującą Ekogwarancja.

Firma i marka handlowa RUNOLAND to gwarancja zawsze świeżych i doskonałych w smaku produktów z warzyw i owoców. Naszym klientom oferujemy takie ekologiczne rarytasy, jak: grzyby marynowane i suszone, dżemy i konfitury z wiśni, truskawki oraz jagody. Naszą specjalnością są: dynia marynowana, żurawina, ćwikta z chrzanem oraz pyszne ogórki małosolne.

PRODUCENT I DYSTRYBUTOR ŻYWNOCI EKOLOGICZNEJ

(+48 22) 725-68-05

www.bioplanet.pl

seria różowa

musli

Rozmowa z Prezesem Bio Planet – Sylwestrem Strużyną.

Jednym z liderów rynku polskiego w zakresie sprzedaży żywności ekologicznej jest firma Bio Planet. Kiedy rozpoczęliście paczkowanie produktów pod tą marką?

Na początku 2007 roku firma Bio Planet Sp. z o.o. rozpoczęła współpracę z dr Urszulą Sołtysiak z AgroBioTestu i w lipcu 2007 r. uzyskaliśmy certyfikat zezwalający nam na kupowanie surowców ekologicznych i paczkowanie ich, a następnie sprzedawanie w opakowaniach jednostkowych. Pierwsze produkty pojawiły się na rynku w lipcu 2007 roku i szybko zyskały uznanie wśród klientów zainteresowanych kupowaniem żywności ekologicznej. Nasza początkowa oferta zawierała 24 podstawowe asortymenty (m.in. morele, figi, daktyle, ciecierzycę).

A ile rodzajów asortymentów macie obecnie w ofercie pod marką Bio Planet?

Kupujemy 120 różnych certyfikowanych surowców, jednakże niektóre produkty pakowane są w kilku gramaturach i dlatego w naszej aktualnej ofercie jest 157 produktów pod marką Bio Planet. Zachęcam do zaglądania na stronę <http://www.bioplanet.pl>, gdzie można znaleźć informacje o wprowadzanych przez nas nowościach oraz przepisy na ciekawe dania z wykorzystaniem naszych produktów.

Ile z nich jest polskiego pochodzenia?

Na dzisiaj polskie pochodzenie ma około 15% naszych produktów. Pracujemy nad tym, aby to zmienić i rozpoczynamy bezpośrednią współpracę z kolejnymi rolnikami. Na przykład fasolkę białą Jaś czy jaja ekologiczne kupujemy bezpośrednio od polskich rolników ekologicznych. Naszym celem jest przekonywanie kolejnych rolników do przechodzenia na ekologiczny sposób gospodarowania i zapewnienie im możliwości zbytu wyprodukowanych surowców.

Optymalnym rozwiązaniem byłoby znalezienie rolników mających swoje gospodarstwa w pobliżu naszej firmy, aby nie powstawały niepotrzebnie dodatkowe koszty transportu.

Które z Waszych produktów odniosły największy sukces?

Zdecydowanie najlepiej przyjęły się suszone owoce takie jak śliwki, rodzynki, morele, figi czy daktyle. Niestety tych produktów z powodu braku słońca nie da się kupować w Polsce. A szkoda, gdyż możliwość bezpośredniego obejrzenia metod upraw oraz suszenia tych produktów na pewno zwiększałoby zaufanie konsumentów.

W jakich sklepach można znaleźć Wasze produkty?

Zdecydowanie najważniejszym kanałem dystrybucji są dla nas specjalistyczne sklepy Ekologiczne. Współpracujemy zarówno z sieciami sklepów ekologicznych np. Organic Farma Zdrowia czy Żółty Cesarz jak i z większością indywidualnych sklepów ekologicznych rozsianych po całym kraju. Obecnie jest to około 450 specjalistycznych sklepów jednakże liczba ta rośnie z miesiąca na miesiąc.

Dlaczego specjalistyczne sklepy Ekologiczne, a nie nowoczesne sieci hipermarketów są dla Was tak ważne?

W sklepach ekologicznych zakupy robią najbardziej wyedukowani i zaangażowani klienci, których kompleksową filozofią jest zdrowy styl życia. Pogłębiają oni swoją wiedzę o odżywianiu i są zainteresowani szeroką gamą ekologicznych produktów. W hiper i supermarketach żywność ekologiczna kupowana jest z reguły przez mniej lub bardziej przypadkowego klienta nie mającego zbyt dużej wiedzy o żywności ekologicznej, które kupuje pojedyncze produkty bio od przypadku do przypadku.

Wakacje ekologiczne

Jak się okazało na zakończenie lata – ekokonsumentom nie zrobili sobie wakacji od zakupów. Przeciwnie – produkty ekologiczne cieszyły się dużym zainteresowaniem. Delikatesy Organic Farma Zdrowia organizowały degustacje produktów ekologicznych. Dobre wyniki sprzedaży odnotowano m.in. w Warszawie i na Podkarpaciu. Członkowie Stowarzyszenia Polska Ekologia podpowiadali konsumentom, jak prawidłowo odczytywać etykiety na produktach, przede wszystkim na ekologicznych wędlinach.

Pożegnanie lata w Rudawce

W ostatni weekend sierpnia w Rudawce Rymanowskiej odbyło się XII Pożegnanie Wakacji. Podczas imprezy nie zabrakło konkursów kulinarnych, promujących podkarpacką wołowinę rasy simentalskiej, które organizował Polski Związek Hodowców Bydła Simentalnego, Zakład Doświadczalny Instytutu Zootechniki PIB Odrzechowa oraz Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Dorzecze Wisłoka”. Podczas imprezy odbywały się pokazy przyrządzania potraw z wołowiny, degustacje i konkursy z udziałem doświadczonych kucharzy, adeptów kucharstwa, kół gospodyń wiejskich i strażaków. Jurorami byli m.in. członkowie i sympatycy Stowarzyszenia Polska Ekologia: Jerzy Sobociński, Maciej Rudziński i Marcin Suchenek, szef kuchni Hotelu Hyatt w Warszawie. Stowarzyszenia Polska Ekologia było partnerem tej imprezy.

Nowe ekobazary

Dwa kolejne ekobazary powstały latem w Lublinie na Starym Rynku oraz w Rzeszowie pod Arkadami przy ratuszu. W Warszawie w dawnej fabryce Norblina od ubiegłych wakacji niezwykle prędko działa ekobazar, który – podobnie jak lubelski – czynny jest w soboty od ósmej do dwudziestej. Producenci oferują ekologiczne warzywa, owoce i sery. Łatwo je rozpoznać, ponieważ wszystkie posiadają certyfikat rolnictwa ekologicznego.

Fundacja BOŚ prezentuje wzorcowy sklepik szkolny

Przykład na Edu Trendy

Co trzecie dziecko w Polsce codziennie sięga po słodycze. Otyłość i nadwaga w grupie 7-18 lat dotyczy aż 18 proc. chłopców oraz ponad 14 proc. dziewcząt. Młode pokolenie coraz częściej boryka się także z innymi dietozależnymi chorobami. Ich przyczyną najczęściej stanowi źle skomponowane menu oraz zbyt mało aktywności fizycznej w codziennym życiu najmłodszych.

Odpowiedzialność za dokonywanie właściwych wyborów żywieniowych ponoszą nie tylko rodzice. Troska o zdrowie młodego pokolenia wymaga zaangażowania nauczycieli oraz dyrektorów placówek oświatowych. Dzieci znaczną część dnia spędzają przecież w szkole.

Żyjemy w dobie kolorowych reklam produktów żywnościowych, wszechobecnych fast-foodów oraz

szucznie dosładzanymi napojami. Półki szkolnych sklepików zapewniają niezdrowe słodycze i słone przekąski. Taki stan rzeczy rodzi szereg dylematów... Jak zainteresować dzieci i młodzież tematem zdrowego odżywiania? W jaki sposób przekazać wiedzę na temat zdrowego stylu życia rodzicom i opiekunom? Skąd brać fundusze na odnowę sklepiku szkolnego? Co powinno się znaleźć w jego asortymencie?

Fundacja Bank Ochrony Środowiska w ubiegłym roku przeprowadziła wersję pilotażową projektu „Sklepiki szkolne – zdrowa reaktywacja”, który w sys-

temie grantowym zachęca do zmiany asortymentu sklepików i promocji zasad zdrowego żywienia. Najlepsze projekty otrzymują granty na ich realizację. W konkursy zaangażowana jest społeczność szkolna, która decyduje o zmianach standardów funkcjonowania placówki. Oprócz dzieci współuczestniczą w projekcie także rodzice, nauczyciele i dyrektor szkoły.

Na Edu Trendy w Warszawie Fundacja BOŚ przedstawiła wzorcowy sklepik. Produkty ekologiczne dostarczyli producenci z firm zrzeszonych w Stowarzyszeniu Polska Ekologia.

Uczestnicy Targów mogli nie tylko spróbować i ocenić walory smakowe przedstawionej oferty. Otrzymali także ulotki z adresami potencjalnych dostawców tych produktów

FUNDACJA BOŚ

Trzy pytania do...

...Pawła Krajmasa, prezesa Stowarzyszenia Polska Ekologia

Tegoroczne lato sprzyjało ciekawym działaniom ekologicznym (piszemy o nich na łamach ekoGAZETY). A jaka będzie tegoroczna jesień w Stowarzyszeniu Polska Ekologia?

– Czeka nas interesująca prezentacja na targach Polagra-Food. Produkty ekologiczne członków naszej organizacji będziemy promować na stoisku Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Zaprosiliśmy znanych kucharzy, którzy w hotelach, gdzie pracują, postawili na promocję produktów ekologicznych. Ernest Jagodziński i Maciej Fabisiak będą się „tłumaczyć”, dlaczego tak chętnie gościom restauracji, w których są szefami kuchni, proponują ekodania. Odpo-

wiedź będzie można znaleźć na talerzu, ponieważ przewidujemy liczne degustacje. Następnego dnia po zakończeniu Polagry rozpoczyna się łódzkie targi Natura Food także z naszym udziałem.

– Jesteśmy współorganizatorem tego łódzkiego wydarzenia. O Stowarzyszeniu Polska Ekologia będzie w Łodzi głośno, nie tylko z powodu naszego stoiska i konkursu o laur Bociana Białego. I tu zaplanowaliśmy wiele degustacji, prezentacji i pokazów produktów ekologicznych. Tym razem szefem targowej kuchni będzie mistrz Marcin Suchenek. A z Łodzi już tylko krok do... Turynu.

– Jedziemy na Salon del Gusto, bo to dla nas wyjątkowe wydarzenie. Targi rozpoczną się 20 października. Wybieramy się tam z udziałem promocji rolnictwa ekologicznego MRiRW. Będziemy prezentować polski program promocji żywności ekologicznej. Ambasadorami tego programu są: Magdalena Kumorek, znana jako Anka z filmu „Przepis na życie” i Artur Partyka, nasz słynny olimpijczyk. Szefem kuchni będzie tym razem Grzegorz Łapanowski.

Informator Stowarzyszenia Polska Ekologia

Redaguje: Bożena Skarżyńska i zespół.

Projekt graficzny i opracowanie DTP:

PRINTSZOP Arkadiusz Wydrzyński.

Wydawca: Stowarzyszenie Polska Ekologia

00-246 Warszawa, ul. Miodowa 14,

tel. 791 999 724.